

EGINHARDI CHARTÆ.

I.

Charta qua Eginhardus, annuente Imma uxore sua, cellam Michelstadt cum appenditiis, retento ejusdem usufructu, monasterio Laureshamensi concedit.

(Ann. 819, 12 Septembr.)

(Helvich, *Antiquitates Laureshamenses*, p. 41.)

Dominus ac Redemptor noster corporaliter in terris conversatus, homines, variis sordibus peccatorum inquinatos, admonere dignatus est, dicens : *Date eleemosynam, et ecce omnia munda sunt vobis*; et iterum : *Facite vobis amicos de mammona iniquitatis, qui vos recipiant in æterna tabernacula*. Idcirco nos, in ipsius Dei omnipotentis et ista jubentis nomine, Eginhardus et Imma, simul de salute animarum nostrarum cogitantes, et de abolendis peccatis nostris, beatæque ac perpetuæ vitæ præmiis consequendis pari devotione tractantes, hoc testamentum facere decrevimus. Per quod spontanea et integra voluntate donamus, quod ab hodierna die donatum esse volumus, id est, cellam nostri juris vocabulo Michlenstat, sitam in pago Plumgowe, in silva quæ dicitur Odenewalt super fluvium Mimilingum, quam nobis gloriosissimus princeps dominus Hludowicus imperator largissima liberalitate concessit, et de jure suo in nostrum jus solemni donatione transtulit, ac præcepti sui auctoritate in proprietatem nobis confirmavit. Hanc, ut diximus, cellam sub integritate cum omnibus appendiciis et terminis suis, et cum omnibus ad se pertinentibus, id est, basilicis, domibus, cæterisque ædificiis, terris, pratis, silvis, campis, pascuis, aquis, aquarumve decursibus, cultis locis et incultis, mobilibus rebus et immobilibus, ac seipsas moventibus, mancipiis diversi sexus et ætatis, numero centum, donamus et tradimus ad basilicam sive monasterium venerandi martyris Christi Nazarii, quod vocatur Lauresham, et est constructum in pago Rhenense, in ripa fluminis quod dicitur Wisgoz, ubi tempore præsentis vir venerabilis Adalungus abba Deo deservientis congregationis pastor et rector esse cognoscitur. Ea videlicet ratione memoratam donationem atque traditionem facientes, ut, quamdiu in hac mortalitate divina jussione vixerimus, habeamus prædictam cellam in nostra potestate, et sub nostra ordinatione, absque ullius personæ aut potestatis contradictione vel impedimento, tam simul, quam singillatim per successionem, si uno supervit, alter e nobis ante decesserit. Filios quoque si nos habere contigerit, unus ex eis in eadem possessione nobis jure precario succedat. Post obitum vero nostrum, memorata cella cum omni integritate ad prænominatum venerabile monasterium absque ullius contradictione recipiatur, et in ejus potestate atque dominio perpetuo permaneat.

Et si aliquis contra hoc nostræ donationis testamentum resultare voluerit, aut illud convellere atque evacuare temptaverit, primitus Christum et sanctum martyrem ejus Nazarium nefandis ausibus suis contrarium sentiat, et insuper, fisco distringente, mulctam de rebus propriis parti prædicti venerabilis monasterii coactus exsolvat, auri videlicet libram unam, argenti pondo XII. Et hoc testamentum, atque hæc donatio nostra firma et inviolata permaneat. Et si, quocumque tempore, a quolibet homine aliud instrumentum in nostro nomine prolata fuerit, quod huic nostro testamento contrarium sit, indicium datorum anterius vel posterius habens, etiamsi manu nostra videatur vel dicatur esse firmatum, vacuum et inane remaneat, et nullum effectum obtineat; sed, ut prædiximus, hæc donatio nostra perenni stabilitate firma et inviolabilis perseveret, stipulatione subnixâ. Et ut hoc testamentum, juxta legis consuetudinem, integram firmitatem accipiat, propriæ manus subscriptione illud firmare decrevimus, et idoneorum testium, qui ipsam donationem viderunt, signaculis roborari fecimus. — Facta donatio in Laureshamo monasterio, II Idus Septembris, anno VI regni domini nostri Hludowici gloriosissimi imperatoris in Dei nomine feliciter.

Ego Eginhardus peccator et donator recognovi et manu propria subscripsi. Ego Imma consensi et subscripsi. † Signum Rabangarii. † Signum Warbotenis. † Signum Wolfberti et aliorum.

Ego Hirmimarus diaconus et notarius imperialis, rogante Eginhardo, hoc testamentum scripsi et subscripsi.

II.

Descriptio locorum terminorumque villæ Michelstadt ab ipso Eginhardo facta.

(Helvich, *ibid.*)

Quoniam sunt quidam qui, fastu sæculari turgentes et semetipsos amantes, a Christi fidelibus sacris ecclesiis seu monasteriis contradita invadunt, aut ut sibi hæreditario jure retineant, aut mundiali baltheo in beneficio dividant : ego Eginhardus, ne in his, quæ de regia manu Hludowici imperatoris in loco Michlenstat contraxi, manus iniquorum prævaleat, advertat, obsecro, fidelium tam sequentium quam presentium memoria, qualiter in unum sint collecta, quibusve expressa vocabulis. Postquam eum locum prænominatum Laureshamensium dominationi subjugare disposui, adscitis quibus notum fuerat, terminum et vocabula locorum diligenter investigavi, et recentis memoria notarium meum Lutherum exprimere litteris jussi : ea videlicet circumspectione, quia multorum monasteriorum eis prædia conjunguntur, et diversorum dominorum beneficia circumqua-

que terminantur. Hæc igitur terminorum loca et A locorum vocabula designantur hoc modo: Dum a monte Mamenhart incipiunt, et totum eundem montem usque ad plateam comprehendunt; a platea usque ad duplicem quercum; inde inter Ulenbuch et Rumpheshusen ad quercum; de quercu ad fluvium Bramaha; per hujus descensum in Willinebach, per hujus ascensum usque ad lapideum rivulum; inde ad Willineburch, per unam portam intro, per alteram foras. Inde in ripam Euterun, per hujus descensum ad Langenvirst, ubi Langenvirst scinlitur. Super Langenvirst ad Breitensol; inde per Eichendal ad flumen Urtella. Per hujus ascensum in Vinsterbuch; inde ad Phaphenstein Eginhardi. A Phaphensteine supra Richgeressneitten; inde ad verticem Clophendales ad Clophenberck; inde in Cuniagesbrunnen. Per hujus descensum in Mimelingen; per hujus ascensum ad Manegoldescellam; ab hac in fluvium Møsa. Per hujus ascensum in Geroldesbrunnen; inde ad Ellenbogen in flumen Brambach. Per ejus descensum in Mimelingen; ex qua ad quercum inter Grascapht et Munitat; inde iterum ad montem Mamenhart.

III.

Charta Eginhardi, monasterii S. Servatii confessoris abbatis, qua Meginfridum ejusdem monasterii servum, ad sacros ordines electum, solemniter manumittit.

(Ann. 819 vel 821.)

(Dom. Bouquet, *Recueil des Hist.*, tom. VI.)

Auctoritas ecclesiastica patenter admonet; insu- C per et majestas regia canonicis decretis religione constantissima concordat, ut quemcumque sacros ad ordines, ex familia propria, promovendum ecclesia quæque delegerit, hunc in præsentia sacerdotum, ceterorumque clericorum canonicè dogentium, simulque et nobilium laicorum, is, qui tunc temporis ejusdem ecclesiæ rector fuerit, manumissione solemnè a jugo servitutis absolvat, ejusque libertatem datam illi, coram testibus, ingenuitatis charta confirmet. Idcirco ego in Dei nomine Eginhardus abbas venerabilis monasterii sancti Servatii confessoris Christi, hunc famulum ecclesiæ nostræ, nomine Meginfridum, ad sacrum ordinem ab unanimitate venerandæ congregationis nostræ concorditer electum, ad altaris cornu, in præsentia sacerdotum et nobi-

^a Hanc permutationis chartam primus ex originali edidit D. Mabillonius, de Re diplom., lib. vi, p. 515. Non autem ut abbas Fontanellensis (jam enim Ansegisum in locum suum suffecerat) hanc commutationem fecit Eginhardus, sed potius ut Bandiniensis; chartæ enim nostræ primus subscribit vicelominus Bandiniensis, qui iterum diplomati immediate sequenti, in quo Eginhardus abbas S. Bandini Gandensis dicitur, subscripsit.

^b D. Mabillonius hunc locum insignem dicit quod ibi inter servos permutatos legatur nomen *Gulfoci presbyteri*, cum semper ante ordinationem servi manumitterentur, ut constat ex canonibus et verbis præcedentis chartæ. Ducangius, qui verbo *Presbyter* hunc locum citat, servos contendit characterem sacerdotalem indutos fuisse aliquando laud immu-

lium virorum, per ecclesiastici atque imperialis decreti, sicut superius conscriptum est, auctoritatem, civem romanum statuo; et per hujus paginæ, quæ ob confirmandam ejus ingenuitatem a me conscripta est, traditionem, a vinculo servitutis absolvo: ita ut ab hodierno die vel tempore bene ingenuus, atque ab omni servitutis vinculo securus permaneat, tanquam si ab ingenuis fuisset parentibus procreatus vel natus. Eam denique pergat partem, quam ei canonicæ liberationis honor concesserit, habens ad hoc portas apertas, sicut cæteri cives romani. Ita ut deinceps neque nobis, neque successoribus nostris ullum debeat noxiæ, vel servilis conditionis servitium, neque aliquod libertinitatis obsequium; sed omnibus diebus vitæ suæ sub certa plenissimaque ingenuitate, sicut alii cives romani, per hanc manumissionis atque ingenuitatis titulum, semper bene ingenuus atque securus existat; et de peculiare quod habet, aut quod ab hac assequi potuerit, faciat secundum canonum auctoritatem libere quicquid voluerit. Et ut hæc manumissionis et libertatis auctoritas inconversam atque inviolabilem obtineat firmitatem, manu propria subter firmavi, sacerdotes quoque et clerum ecclesiæ nostræ, necnon et laicos nobiles, qui huic absolutioni præsentem fuerunt, similiter subter firmare rogavi. Actum Trajecto citra Hrenum in monasterio sancti Servatii, anno, Christo propitio, imperii domni [Hudowici] VI, indictione XIII. — Ego Eginhardus abbas, manu propria subscribendo firmavi.

IV.

^a *Communitio mancipiorum inter Eginhardum abbatem et Theodradam monasterii S. Mariæ Argentogilensis abbatissam.*

(An. 824.)

(Mabillon., de Re diplomatica.)

Oppitulante Domino Jesu Christo, placuit atque convenit inter Theodredane nobilissima abbatissa de monasterio sanctæ Mariæ Argentogilense, nec non et inter venerabilem Eginhardum abbatem, una cum consensu et voluntate ancillas Dei ibidem consistentium, et bonis hominibus consentientes, ut mancipia inter se commutare vel excommutare deberent. Quod ita et fecerunt. Dedit igitur præcellentissima Theodrada abbatissa de ratione sanctæ Mariæ partibus Eginhardi abbatis, homine aliquo, nomine Gulfoco presbytero ^b. Similiter pro hujus

tata conditione servili. Hoc enim non omnino mauditum et ex ipsis canonibus contra ordinationes hujusmodi latis constat. At parum verosimile est hæc circa regiam tolerata. Notandum vero Gulfocum in charta presbyterum non servum dici. Hinc conjicere licet illum antequam sacerdotium indueret manumissum, at invita, cujus erat, abbatissa Argentogilensi, quæ compensationis gratia duos Gulfoci loco servos accipit. Quod quidem lege Salica emendata (tit. xxviii, § 2) cautum est: « Si quis servum alienum dimiserit.... solidos triginta quinque culpabilis judicetur, et capitale in locum restituat, et res servi ipsius proprius dominus recipiat. » Hic loco capitalis datur servus alter, sed de rebus nihil, ideo, verisimiliter, quod libertato nulla.

rei compensatione dedit e contra domnus Eginhardus A venerabilis abbas partibus sanctæ Mariæ mancipia duo his nominibus, Imboldo et Vulframno, ita ut ab hodierna die quidquid de hoc quod unusquisque ex nobis accepit, pro oportunitate sua facere elegerit, liberum in omnibus perfruatur arbitrio. Et illud pro firmitatis studium inter nos successoribusque nostris inserere pactum, ut duas epistolas de hac re uno tenore conscriptas facere seu conscribere deberemus. Quod ita et fecimus. Nec nobis, neque successoribus nostris, contra pare suo de hoc quod accepit a pare suo ullo unquam tempore calumniam aliquam vel repetitione generare præsumat. Quod qui fecerit, rem quam accepit amittat, et insuper pari suo, cogente fisco, auri libra una, argenti pondus sex coactus exsolvat, et repetitio sua nullum obtineat effectum, sed præsentibus commutationes has firmas et stabiles valeant perdurare. — Actum Argentogelo ante basilica sanctæ Mariæ, anno undecimo regnante domino Hludowico piissimo imperatore.

† Signum Egishario vicedomino. † Signum Theoboldo. † Signum Derulfo. † Signum Berhario. † Signum Aneloni. † Signum Anseluco.

V.

Charta Eginhardi S. Blandinii Gandensis abbatis qua Nordberto præstare concedit quasdam res ad monasterium Blandiniense ab eodem delegatas.

(An. 830, 21 Jan.)

(Teulet, Opp. Eginhardi.)

Venerabile in Christo Eginhardus abbas. Dum non est incognitum qualiter res tuas quod tu comparasti et ad monasterium nostrum tradidisti et ad opus fratrum nostrorum delegasti atque firmasti, sed postea tua fuit petitio, et nostra non denegavit voluntas, ut ipsam rem et illa terra, quod Thiodsumda habuit, per beneficium nostrum tibi Nordberto hoc prestitissemus. Quod ita et fecimus; et ad onorem tuum quando aliquantis temporibus ad monasterium nostrum venires, tibi provendam dare faciamus, et pro usu fructuario de ipsas res nobis censum levasti ut annis singulis, ad festivitatem sancti Martini, dare debeas denarios II, et ipsum censum debent fratres accipere. Et sic nobis conplacuit atque convenit ut ipsas res nec venderis, nec donaris, nec alienaris, nec concambiaris, nec in ullo naufragio mittere licentiam non habeas; nisi tantum, dum diu advixeris, usitare et emeliorare facias. Et, post obitum tuum, quod tu comparasti et in beneficio nostro habuisti, et illa alode quod antea tradidisti, ab illo die has res fratres hoc habere debeant ad mensam et ad opus eorum. Et Odbertus liceat percensire hoc clero vel d. II, et ipsum censum debent fratres accipere,

^a Postea marchionatus Rhodensis.

^b Kilian Dufflaens in suo Etymologico Teutonice lingue *waeter-schapp* interpretatur *aguaquium aqueductus*; Hasselt vero nonnulla ex Consuetudinibus Belgii affert quibus hæc interpretatio amplius nonnihil extendenda videtur, quandoquidem in locis alatis agitur de colonis in *waeter-schapp* de Sparendam degentibus. Watriscapud ergo accipi potest canalis

qui infra monasterio sunt, in anniversaria tui pro anima tua. Facta prestaria in monasterio Blandinio publico sub die XII kal. Febr. anno XVI regnante domno nostro Hludowico gloriosissimo imperatore.

† Ego Eginhardus abbas recognovi et subscripsi. — Sign. Egeshario vicedomino. — Sign. Badurico custos (*sic*) presbytero. — Sign. Wincgario decano presbytero. — Sign. Fletualdo presbytero. — Sign. Ermenlando presbytero. — Sign. Regenmundo presbytero. — Sign. Thegenlando presbytero. — Sign. Hrodgario diacono. — Sign. Johannus (*sic*) subdiacono. — Sign. Odric subdiacono. — Sign. Teutmundo clerico. — Sign. Folcuinzo clerico. — Sign. Sigeberto clerico. — Sign. Brunhardo clerico. — Sign. Adalgario diacono. — Sign. Egelmundo presbytero. — Sign. Erchenmaro presbytero. — Ego Rinhadus presbyt. scripsi.

VI.

Charta ejusdem argumenti pro Engelhardo.

(Ann. 830 vel 839, 7 Sept.)

Venerabile in Christo Eginhardo abbate de monasterio Blandinio, dilecto amico nostro Engelhardo. Dum non est incognitum, qualiter aliquam alodem tuam ad monasterium nostrum tradidisti atque firmasti, hoc est in pago Rodaninse ^a in loco qui vocatur Facum, prope fluviola Absentia, id est ibidem casa cum curtile, tunc aliis tectis et watriscapud ^b, et de terra arabile et in Vaeheria accrum et ad seminandum mod. XV et ibi e pratello ad fenem colligendum carrad. III et in Wielingahem ^c prato ad fenem collegendum carrad. XII. Hæc omnia, quicquid ad ipsa casa aspicit, ad monasterium nostrum tradidisti atque firmasti; sed postea tua fuit petitio, et nostra non denegavit voluntas, ut ipsam alodem per beneficium nostrum tibi Engelhardum et uxorem tuam Heletradanem prestitissemus. Quod ita et fecimus et Heletradanem et filiis vestris laxavimus, securi [*que sitis abs*] que servitio et censum et e contra hereditatem tuam per beneficium nostrum illam rem, quam Engelramnus ad monasterium Blandinio donavit et firmavit, hoc est in ipso pago Rodaninse, et in ipsa villa qui vocatur Facum prope Flaviola Absentia, id est ibidem casa cum curtile, cum aliis tectis, et in agro qui vocatur Facheria accrum, ubi potest mod. sem. XI, et pratello ad segandum fenem carrad. III et in Wielingahem ad fenem colligendum, carrad. XII. Hæc omnia, quicquid ad ipsa casa aspicit, vobis Engelhardus et Heletradane præstamus ad busitandam et per ambas res censum levastis ut annis singulis ad festivitatem sancti Martini dare debetis denarios III; et qui pare suo supervixerit ambas res

seu cursus aquæ una cum prædiis in utraque ripa adjacentibus; vel hærediolum undequaque aquis conclusum et molibus protectum, ut istiusmodi multa videre est in Belgio. Adi Glossarium Ducangii, verbo *Aquaquium*.

^c Hodie *Wieleghem* seu *Wyleghem*, prope *Audenarde*.

licet habere et ipsam censum donare; et post obitos eorum, filii res licent hoc percensire cum denariis vi; et post obitum filiorum eorum, proximi eorum licent hoc percensire. — Facta præstaria sub dñe vii

A Idibus Septembris, anno xxvii regnante domino nostro Hludwico gloriosissimo imper.

† Ego Eginhardus, abbas recognovi et subscripsi.
.....hardus [notarius] vocatus [scripsi].

APPENDIX AD EGINHARDI OPERA.

ABBREVIATIO * CHRONICÆ.

(Lambecius, Comment. de Biblioth. Viadobonensi.)

Adam cum esset 130 annorum, genuit Seth; Seth autem habens annos 105, genuit Enos, vivente Adam et habente annos 235: Enos quippe habens 90 genuit Cainam, vivente Adam et habente annos 325. Cainam vero habens annos 70 genuit Malalehel, vivente Adam et habente annos 395. Malalehel habens annos 65 genuit Jareth, vivente Adam et habente annos 460. Jareth autem habens annos 162 genuit Henoch, vivente Adam et habente annos 622. Enoch vero habens annos 65 genuit Mathusalam, vivente Adam et habente annos 687. Et Mathusalam habens annos 187 genuit Lamech, vivente Adam et habente annos 874. Lamech enim habens annos 172 genuit Noë. Noë habens annos 500 genuit Sem. Sem autem habente annos 100, diluvium factum est; et hic perlicitur numerus annorum 1656.

Anno 2 post diluvium Sem annorum 102 genuit Arfaxath. Arfaxath vero habens annos 35 genuit Sale. Sale autem habens annos 50 genuit Heber. Heber habens annos 24 genuit Falech. Falech habens annos 30 genuit Reu. Reu habens annos 32 genuit Seruch. Seruch habens annos 30 genuit Nahor. Nahor habens annos 29 genuit Thara. Thara habens annos 70 genuit Abraham. Hic finitur numerus secundæ ætatis, annos habens 292, et fiunt simul anni duarum ætatum 1948.

Abraham cum 100 esset annorum genuit Isaac; Isaac autem habens annos 60 genuit Jacob; Jacob habens annos 90 genuit Joseph, qui vixit annos 110, fueruntque ab eo usque ad egressionem filiorum Israel ex Ægypto per Moysen ducent anni 145, et ab egressione Israel usque ad Josue anni 40; a Josue usque ad Othonielum sunt anni 26, et ab Othoniele usque ad Aoth [Al., Ehad] anni 40; ab Aoth vero usque ad Debora fiunt anni 80; a Debora autem usque ad Gedeonem fiunt anni 40; et a Gedeone usque ad Abimelech fiunt anni 40; ab Abimelech enim usque ad Thola fiunt anni 3; a Thola quippe ad Jair anni sunt 23; a Jair vero usque Jephthe sunt anni 22, et de Jephthe usque ad Abessan fiunt anni 6; de Abessa autem usque ad Achialionem sunt anni 7; ab Achialone vero usque ad Labdonem fiunt anni 10; a Labdone usque ad Samsonem sunt 8, et a Samsonem usque ad Heli anni 20; ab Heli enim usque ad Samuelem sunt anni 40, et a Samuele usque ad Saulem sunt anni 12; a Saule ergo usque ad David sunt anni 20. Hic perlicitur numerus tertiæ ætatis annorum 942, et fiunt anni simul trium ætatum 2890.

A David usque ad Salomonem sunt anni 40; a Salomone autem usque ad Roboam computantur anni 40, et a Roboam usque ad Abiam sunt anni 17

* Auctorem hujus abbreviationis existimo esse Eginhartum imp. Caroli Magni cancellarium. Per Chronicon autem, quod ille abbreviavit, intelligendi sunt venerabilis Bedæ libri duo, qui inscribuntur: *De sex ætatibus mundi et De temporibus.* LAMB. —

B ab Abia usque ad Asa fiunt anni 3, et ab Asa usque ad Josaphat anni 41; a Josaphat autem usque ad Joram sunt anni 25; de Joram usque ad Azariam fiunt anni 8, et ab Azaria usque ad Athaliam sit annus 1. Ab Athalia enim usque ad Joam sunt anni 6; a Joa vero usque ad Amasiam sunt anni 40, et ab Amasia usque ad Oziam sunt 29. Ab Ozia enim usque ad Joatham fiunt anni 52; de Joatham autem usque ad Achaz sunt anni 16, et ab Achaz usque ad Ezechiam sunt anni 16, et ab Ezechia usque ad Manassen sunt anni 29; a Manasse vero usque ad Amon sunt anni 55; ab Amon usque ad Josiam fiunt anni 2, et de Josia usque ad Joachim sunt anni 31; a Joachim usque ad Sedechiam sunt anni 11; de Sedechia ad Nabuchodonosor anni 11. Hic finitur numerus quartæ ætatis, continens annos 473, anni quatuor ætatum fiunt simul 3363.

Sunt anni quintæ ætatis usque ad Cyrum 30; a Cyro usque ad Cambysem sunt anni 30; a Cambyse usque ad Darium anni 9; a Dario usque ad Xerxen sunt anni 36; a Xerxe usque ad Artaxerxen sunt anni 21, et ab Artaxerxe usque ad Darium sunt anni 40; a Dario usque ad item Artaxerxen anni 19; ab Artaxerxe autem usque item Artaxerxen fiunt anni 40; et ab Artaxerxe usque Arsen anni 26; ab Arse vero usque ad Darium fiunt anni 4; a Dario autem usque ad Alexandrum sunt anni 6; ab Alexandro enim usque ad Ptolomæum fiunt anni 5, et de Ptolomæo usque ad Philadelphum fiunt anni 40; a Philadelpho usque ad Evergetem anni 38 [*Bed. male, 33*]; a Philopatore autem usque ad Epiphaneum sunt anni 17, et de Epiphane usque ad Philometorem anni 24; a Philometore quidem usque item Evergetem anni 35, et ab Evergete usque ad Sotorem sunt anni 29; a Sotere usque ad Alexandrum, anni 17; ab Alexandro vero usque ad Ptolomæum fiunt anni 19; a Ptolomæo usque ad Dionysium anni 8; a Dionysio vero usque ad Cleopatram fiunt anni 30, et a Cleopatra usque ad Julium Cæsarem anni 2; a Julio usque ad Octavianum Augustum sunt anni 5; et ab Octaviano Augusto usque ad Christum fiunt anni 42. Hic finitur quinta ætas, annos habens 589, et fiunt simul anni quinque ætatum 3052.

A nativitate Domini nostri Jesu Christi usque ad Tiberium numerantur anni 14; a Tiberio vero usque ad passionem Christi sunt anni 18, et a Christi passione usque ad Gajum sunt anni 5; a Gajo usque ad Claudium anni 4, et a Claudio usque ad Nerone fiunt anni 14 [*Bed., 13*]; a Nerone vero usque ad Vespasianum sunt anni 14, et de Vespasiano usque ad Titum anni 8 [*Bed., 10*], a Tito vero usque ad Domitianum anni 2, et a Domitiano

Pertzius vero in præfatione ad Vitam Caroli Magni, p. 429, ait: «Lambecius Abbreviationem Chronicæ ab Orbe condito usque ad annum 809 ei (Eginhardo) vindicare conatus nullo plane fundamento nititur.» EDIT.